

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Dr. Antoaneta Dimitrova spreekt over de Europese Unie en de crisis
Riet, Y. van

Citation

Riet, Y. van. (2012). Dr. Antoaneta Dimitrova spreekt over de Europese Unie en de crisis. *Bestuurskundige Berichten*, 27(1), 14-16. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3212105>

Version: Not Applicable (or Unknown)
License: [Creative Commons CC BY-NC-ND 4.0 license](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)
Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3212105>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Dr. Antoaneta Dimitrova spreekt over de Europese Unie en de crisis

door Yannick van Riet

Antoaneta Dimitrova is werkzaam bij het Instituut Bestuurskunde van de Universiteit Leiden. In een interview geeft zij haar op visie op de Europese Unie en de perikelen rondom de euro.

Wat zijn uw specialismen met betrekking tot de Europese Unie?

Allereerst de opleiding die ik heb gevolgd heeft betrekking op de Europese Unie en ook het proefschrift wat ik gemaakt heb, heeft als onderwerp Europese Studies. Mijn proefschrift ging over het beleid van de Europese Unie en de gereedschap om democratisering te stimuleren in de post-communistische landen van Oost-Europa, met specifieke aandacht voor Bulgarije en Slowakije. Ook heb ik aandacht besteedt aan de middelen die de Europese Unie levert en geeft om democratisering te stimuleren in de Europese Unie, en of de middelen die geleverd worden werken of niet.

Daarnaast ben ik gespecialiseerd in besluitvorming op Europees niveau. En de verhoudingen tussen nationale overheden, Europees Parlement, Europese commissie, Europese Raad en Raad van Ministers en hoe deze verhoudingen zijn veranderd in de verschillende verdragen zoals; Verdrag van Nice, Verdrag van Amsterdam en Verdrag van Lissabon. En daarbij kijkend naar het karakter van de Europese Unie van meer supranationaal naar intergouvernementeel.

En mijn derde grote interesse is het beleid in de Europese Unie en de verhoudingen met betrekking tot Oost-Europese buurlanden van de Europese Unie zoals; Oekraïne, Belarus, Rusland en wat de Europese Unie doet om democratisering in deze buurlanden te stimuleren en welk beleid zij tot deze landen hanteren.

Er is de laatste jaren en vooral de laatste maanden een hoop te doen geweest over Europa en de euro, hoe staat u in de discussie rondom de euro?

Aan de ene kant ben ik heel blij dat deze discussie zo prominent aanwezig is omdat studenten meer interesse krijgen voor European Governance, en studenten begrijpen nu dat het geen gelopen project is. Europa is weer actueel en interessant. In 1989 heeft Francis Fukujama zijn bekende artikel *The End of History* geschreven waarin stond dat de wereld, en dan vooral het bestuurlijke vlak, niet meer verandert omdat iedereen een liberale

democratie wil zijn. Het is duidelijk dat wij nog lang niet tot *the end of history* zijn gekomen met de Europese Unie. Een paar jaar geleden kregen studenten, naar mijn mening, steeds minder interesse in de Europese Unie, maar door de hernieuwde discussie rondom Europa wordt het weer actueel en merk ik ook dat studenten steeds

"Het kernbegrip is dus vertrouwen, wanneer lidstaten elkaar vertrouwen en elkaar toelaten kunnen problemen veel sneller verholpen worden"

meer aandacht hebben voor Europa.

Maar aan de andere kant ben ik heel bezorgd en denk ik dat we dichterbij een val van de euro zijn dan men zich realiseert. Dit kan naar mijn inziens een rampzalige ontwikkeling worden. Maar ik hoop dat de Europese leiders, net zoals in het verleden, zich bereidt gaan tonen om meer moeite te steken in Europese projecten. Maar het is vijf voor twaalf voor de euro en waarschijnlijk dus ook voor de Europese Unie. Want wanneer de euro valt, zal ook de Europese Unie en de Europese integratie een deuk oplopen, want ik kan me niet voorstellen dat bij een val van de euro de Europese Unie op dezelfde manier kan doorgaan. Persoonlijk vind ik het erg zorgelijk omdat we niet precies weten wat we de afgelopen jaren nou eigenlijk gehad hebben aan de Europese Unie. Vooral de rijkere landen denken dat ze zonder de Europese Unie op dezelfde manier hun export kunnen voortzetten. En dat we moeten inzien dat de Europese Unie heel veel heeft gedaan voor Nederland, we hebben het misschien wel zelf bereikt, maar dit was niet gelukt zonder de Europese Unie.

Denkt u dat wanneer de Euro valt en dus een val van de Monetaire Unie dit op bestuurlijk niveau ook gevolgen gaat hebben?

Ja, maar niet automatisch. Wanneer we een sterke Europese Unie hebben en dan vooral naar buiten toe, omdat we overkomen als een heel stabiele eenheid, gaan we geen grote problemen hebben. Echter de geloofwaardigheid van het Europees project en vertrouwen in de EU gaan een deuk oplopen. De sterkte van de EU is altijd geweest dat ze straalt naar buiten en dat ze op bestuurlijk, economisch, welvaren en democratisch gebied stabiel is. Wanneer we naar andere landen tonen

dat we veel ruzie hebben en geen eenheid vormen en we de euro niet als project kunnen volhouden, zal onze geloofwaardigheid en het vertrouwen in de Europese Unie door landen buiten Europa verminderen.

Is er een manier waarop we dat probleem kunnen verhelpen door een verandering in het bestuur van de Europese Unie?

Dit is natuurlijk mogelijk maar dit gaat nooit genoeg zijn. Wanneer er een probleem is, wordt door lidstaten als reflex gegeven dat de verhoudingen in de Europese instellingen zoals de Raad van de ministers, de Commissie en het Europees Parlement moeten veranderen. Maar deze methode is niet meer effectief en heeft zijn geloofwaardigheid verloren. Dit komt doordat een groot deel van de problemen in de Europese Unie te maken heeft met een gebrek aan vertrouwen en afspraken tussen lidstaten.

We hebben een mechanisme om landen te straffen wanneer een lidstaat zich niet houdt aan begrotingscriteria van het Verdrag van Maastricht; de Stability and Growth Pact in het kader van Economic and Monetary. We kunnen nog heel veel regels opstellen, maar het probleem is dat Europese landen opnieuw moeten leren samenwerken en elkaar leren vertrouwen. Anders kunnen we regels maken maar als niemand zich hieraan houdt dan hebben deze regels geen zin.

Het kernbegrip is dus vertrouwen, wanneer lidstaten elkaar vertrouwen en elkaar toelaten, kunnen problemen veel sneller verholpen worden.

Wat vind u ervan dat de technocraten de dienst uitmaken op dit moment in Italië en Griekenland?

Voor mij is dat totaal geen probleem, in de zin dat technische kabinetten in bijna alle landen bestaan, zelfs in Nederland als er een crisis is. Kijk naar

Belgie die dat ook lange tijd hebben gehad. Het is dus geen probleem dat Papademos en Monti de dienst uit maken op dit moment, als het maar geen ontwikkeling is voor lange termijn, dus hooguit voor 1 of 2 jaar.

Ik weet dat technocraten, uit ervaring met oost-europese politiek, de afschuw niet hebben om kritiek te uiten en te zeggen dat de politiek gefaald heeft. Deze mensen zijn een verademing en zij kunnen objectief kijken naar de politieke situatie. Dus op zich maakt het niet uit dat technocraten het voor het zeggen hebben en is het zelfs een goede ontwikkeling voor de korte termijn. Alleen moeten we oppassen dat we niet echt een belangrijk hervormingsbeleid leiden zonder democratisch mandaat over de lange termijn. Wij moeten op een moment ook de mening van het volk vragen over vergaande bestuurlijk veranderingen in onze nationale en supranationale besturen.

Hoe staat u tegenover de Neuro en denkt u dat deze er komt?

Natuurlijk kan de Neuro er komen als de Euro uit elkaar valt en dan zal er door een natuurlijke dimensie een verbond komen tussen de Noordelijke landen. Dit zal echter geen goede oplossing zijn voor Nederland, maar voor de precieze onderbouwing waarom moeten we bij economen zijn. Echter de export van Nederland zal een stuk duurder worden en dat zal niet zo goed zijn voor de Nederlandse economie. Als je kijkt naar Europa dan zal op dit moment de Neuro geen goede ontwikkeling zijn, wanneer de hele recessie in het begin van de Euro zou zijn gebeurd dan zou de Neuro een uitkomst geweest kunnen zijn. We zijn nu echter te hecht verbonden en hebben teveel belangen bij elkaar. Als we de Neuro nu inschakelen zou er door onzekerheid en wantrouwen geen goede economie opgebouwd kunnen worden en het alleen maar negatieve effecten hebben voor de Nederlandse economie.

Wat vindt u van het Nederlandse optreden in de huidige economische crisis?

Het optreden van de laatste paar kabinetten van Nederland is absoluut armzalig. Ze hebben er alles aan gedaan om de Nederlandse burger ervan te overtuigen dat de Europese Unie Nederland alleen maar slechte dingen heeft gebracht. Het gaat er alleen maar over wat de Europese Unie voor Nederland gedaan heeft maar niet wat Nederland voor de Europese Unie kan doen om de Europese

"We zijn dicht bij een val van de euro dan men zich realiseert"

Unie weer bovenop de crisis te krijgen. >

Als laatste, waarom heeft u een blog opgezet?

Dit om mijn mening op verschillende onderwerpen te ventileren naar vooral studenten en medewerkers. Wij geven in ons blog commentaar op de grote ontwikkelingen in Europa en de academische blik daarover. Wij zijn echter bewust dat bij een echte blog ruimte moet zijn voor vragen en opmerkingen. Dat is nu nog niet mogelijk, omdat alle bloggers op Eurosearch het heel erg druk hebben. Echter wanneer ik meer tijd heb, wil ik er actiever mee gaan werken en de discussie op mijn blog op gang houden. Wij hebben recent heel veel positieve reacties gehad op onze posting over globalisering en de jaarlijkse WRR lecture, dus het ontwikkelt in snel tempo. ■

*Heeft u interesse gekregen in het blog? Dan kunt u deze vinden op **www.eurosearch.wordpress.com**. Naast mevrouw Dimitrova schrijven ook meneer Steunenbergh en meneer Toshkov columns op dit blog.*

